

บทที่ 8

โปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน

ขอบข่ายของเนื้อหา

1. ความมุ่งหมาย
2. อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
3. ขอบข่ายของโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน ได้แก่ การจัดสอนวิชาสวัสดิศึกษาในโรงเรียน จัดบริการความปลอดภัยแก่นักเรียนจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เรื่องความปลอดภัย
4. สรุป
5. คำถามและกิจกรรมท้ายบทที่ 8

จุดประสงค์ในบทที่ 8

เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ระบุความมุ่งหมายของโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียนได้
2. บอกอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้ อธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่าง
3. ระบุขอบข่ายของโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียนได้ถูกต้องในแต่ละขอบข่ายได้อย่างถูกต้อง

บทที่ 8

โปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน

ความนำ

ในวันหนึ่ง ๆ นักเรียนต้องใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนวันละหลาย ๆ ชั่วโมง ประมาณ 7-8 ชั่วโมง ซึ่งในระยะเวลาดังกล่าว เด็กมีโอกาสดังกล่าว เด็กมีโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุได้ ดังนั้น เด็กนักเรียนควร จะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และมีโอกาสในการสร้างนิสัยแห่งความปลอดภัยแก่ตนเอง และ ชุมชนตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งจะเห็นได้ว่าโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ และได้ผลต่อชนหมู่มาก จึงควร ได้จัดโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน

โปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน หมายถึง การจัดและการให้บริการสวัสดิภาพในความ ปลอดภัยแก่นักเรียน รวมทั้ง บุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในโรงเรียนอย่างปลอดภัย

1. ความมุ่งหมาย

1. เพื่อสร้างให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัย จนกลายเป็น สวัสดิคินิสัยตั้งแต่ในเยาว์วัย จนกระทั่งเติบโตใหญ่ต่อไปในอนาคต
2. เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งถึงคุณค่าของชีวิตที่มีความปลอดภัย
3. เพื่อส่งเสริมความมั่นคงทางจิตใจของบิดามารดา ผู้ปกครองของนักเรียน ในเรื่อง เกี่ยวกับความปลอดภัยของเด็กในขณะที่อยู่ในโรงเรียนและกลับบ้าน
4. เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และป้องกันชีวิตมนุษย์ ตลอดจนทรัพย์สินต่าง ๆ มิให้สูญเสียชีวิต
5. เพื่อสร้างให้เชื่อฟังกฎเกณฑ์แห่งความปลอดภัย และมีความรับผิดชอบร่วมกัน
6. เพื่อความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน ในการขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิด อันตรายต่าง ๆ ไปได้
7. เพื่อให้เด็กนักเรียนเป็นสื่อกลาง ที่จะนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อชุมชนอีกด้วย

2. อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ได้แก่

- 1) อุบัติเหตุจากการเล่นกีฬา เช่น
 - ขาดทักษะในการเล่นกีฬา
 - การกระแทก ชน ปะทะกัน
 - ความบกพร่องของสนามและอุปกรณ์
- 2) อุบัติเหตุจากสภาพแวดล้อมทรุดโทรม เช่น
 - ประตูหน้าต่างชำรุด
 - สนามเป็นหลุมเป็นบ่อ
 - อาคารเรียนเก่าแก่ทรุดโทรม
- 3) อุบัติเหตุจากอัคคีภัย เช่น
 - ขาดระบบการป้องกันอัคคีภัย
 - สายไฟเก่าชำรุด
- 4) อุบัติเหตุจากการพลัดตก หกล้มและลื่น
 - ตกบันได
 - ตกจากราวระเบียง
 - สนามลื่น
- 5) อุบัติเหตุจากการเรียนการสอน เช่น
 - ความผิดพลาดของแบบฝึกกีฬา
 - สมรรถภาพทางร่างกายของนักเรียนต่ำ
 - ความผิดพลาดของการทดลองทางวิทยาศาสตร์
- 6) อุบัติเหตุจากการจรรยาภายในโรงเรียน เช่น
 - ขาดการจัดระบบจรรยาภายในโรงเรียน
 - ไม่ปฏิบัติตามกฎจรรยาภายในโรงเรียน
- 7) อุบัติเหตุจากสนามไม่ดี เช่น
 - สนามเป็นหลุมเป็นบ่อ
 - มีเศษวัสดุ เศษแก้ว อิฐ หินและกระเบื้อง

3. ขอบข่ายของโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน

- 1) การจัดสอนวิชาสวัสดิศึกษาในโรงเรียน (Safety Instruction)
- 2) จัดบริการความปลอดภัยแก่นักเรียน (Safety Service)
- 3) จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย (Safety Environment)
- 4) สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเรื่องความปลอดภัย (Community Relationship)

การจัดสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียน เพื่อต้องการปลูกฝังทัศนคติ และสร้างทักษะความชำนาญ และนิสัยเกี่ยวกับความปลอดภัย ให้แก่เด็กนักเรียนทุกคน โดยให้นักเรียนทุกคนดำรงชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย เพื่อการพัฒนาการได้ทุก ๆ ด้าน ดังนั้น ทางโรงเรียนควรจะสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนในเรื่องต่อไปนี้

1) ความปลอดภัยในการไป-กลับ โรงเรียน โรงเรียนมีการเรียนการสอนในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยเกี่ยวกับจราจร เช่น

- การเดินข้ามถนน
- การเดินทางเท้า
- การโดยสารพาหนะ
- การขับขี่จักรยาน

2) การเล่นที่ปลอดภัย เพื่อหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บจากการเล่นกีฬา เช่น

- แผลถลอก แผลฉีกขาด
- การเคล็ดขัดยอก
- กล้ามเนื้อฉีก
- ข้อเคลื่อน
- การแตกหักของกระดูก

3) การป้องกันอัคคีภัย

- มีระบบป้องกันอัคคีภัยอย่างพร้อมเพียง
- ซ่อมแซมเปลี่ยนแปลงส่วนที่จะทำให้เกิดอัคคีภัย เช่น สายไฟ

ในการสอนสวัสดิศึกษาในโรงเรียนนั้น ควรจะสอนที่เกี่ยวข้องในสิ่งต่อไปนี้

- กิจวัตรประจำวัน
- เน้นในทางปฏิบัติจริงอย่างถูกต้อง
- สอนทักษะที่ถูกต้องและปลอดภัย
- จัดกิจกรรมพิเศษเกี่ยวกับความปลอดภัยในนักเรียน

จัดบริการความปลอดภัยแก่นักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาสวัสดิศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น โดยนักเรียนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับความปลอดภัยที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น ซึ่งได้แก่

- 1) จัดหน่วยควบคุมความปลอดภัย เช่น
 - จัดครูเวรดูแลความปลอดภัย
 - ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี บริการในเรื่องการจราจร
 - จัดสมาชิกยุวกาชาด เนตรนารี ดูแลความปลอดภัยในบริเวณโรงเรียนตามจุด

ต่าง ๆ ที่กำหนดให้

- 2) จัดบริการการปฐมพยาบาลในโรงเรียน
 - แนะนำการปฐมพยาบาลการบาดเจ็บจากกีฬา
 - ป้องกันอันตรายที่อาจจะร้ายแรงเกินไป
 - บรรเทาความเจ็บปวดลงได้
- 3) เก็บข้อมูลเกี่ยวกับอุบัติเหตุ
 - แยกประเภทชนิดของอุบัติเหตุ
 - แหล่งที่เกิดอุบัติเหตุ
 - สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ

จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย เพื่อต้องการให้เด็กนักเรียนมีประสบการณ์ในโรงเรียนอย่างถูกต้องตามหลักของสวัสดิภาพ โดยนำไปปฏิบัติ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย ดังนั้น ทางโรงเรียนควรมีการจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ให้มีความปลอดภัย ซึ่งได้แก่

- 1) ความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ตั้งโรงเรียน เช่น
 - ห่างจากถนนใหญ่ รถไฟ แม่น้ำ ลำคลอง พอสสมควร
 - พื้นที่ราบเรียบ ไม่มีน้ำขัง หรือเป็นหลุมเป็นบ่อ
 - ไม่เป็นสถานที่โล่งแจ้งจนเกินไป
- 2) ความปลอดภัยในตัวอาคารเรียน ห้องเรียน ห้องประชุม ห้องพยาบาลและห้องวิทยาศาสตร์ เช่น
 - ตัวอาคารเรียนไม่ควรสร้างหลายชั้นจนเกินไป
 - มีการจัดโต๊ะและที่นั่งเป็นระเบียบในห้องเรียน
 - มีทางขึ้นลงสะดวกในห้องประชุมและห้องพยาบาล
- 3) ความปลอดภัยในโรงฝึกพลศึกษา และสนามเล่นของโรงเรียน เช่น
 - มีการจัดอุปกรณ์แต่ละประเภทในระยะที่ห่างกันพอสมควร เช่น สนามแบดมินตัน สนามเทนนิส บาร์เคี้ยว บาร์คู๋ ฯลฯ
 - อุปกรณ์การเล่นกีฬาทุกชิ้น ควรได้รับการตรวจตราอยู่เสมอ
 - พื้นสนามเรียบ ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ และควรอยู่ห่างจากแม่น้ำลำคลอง
 - จัดแยกสนามบางประเภทไว้ต่างหาก เช่น ขว้างจักร ฟุตบอลลูกหนัง
- 4) ความปลอดภัยในห้องแต่งตัว ห้องน้ำและห้องส้วม เช่น
 - พื้นต้องสะอาดและไม่ลื่น
 - ห้องน้ำห้องส้วมได้รับการดูแลอย่างดี ที่นั่งส้วมต้องสะอาดอยู่เสมอ
 - ทางเดินไปห้องน้ำห้องส้วม ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือลอะอยู่เสมอ
- 5) ความปลอดภัยในโรงฝึกงาน เช่น
 - อุปกรณ์ในโรงฝึกงานเก็บเป็นระเบียบแยกหมวดหมู่
 - มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก
 - มีการตรวจตราอุปกรณ์ทุกชิ้นก่อนนำมาใช้
- 6) ความปลอดภัยในโรงอาหาร เช่น
 - โต๊ะ ม้านั่งในโรงอาหารแข็งแรง

- มีการป้องกันอัคคีภัยในโรงครัว
- มีทางเดินเข้า - ออก เป็นระเบียบ

สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เรื่องความปลอดภัย โรงเรียนควรจะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องความปลอดภัย เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนและความร่วมมือจากชุมชนด้วย เช่น

- 1) ขอความร่วมมือจากแพทย์มาแนะนำ หรือให้ความรู้ในเรื่องต่อไปนี้
 - การป้องกันโรคระบาด
 - การดูแลการบาดเจ็บจากการเล่นกีฬา
 - การดูแล รักษาการเจ็บป่วยประเภทต่าง ๆ
- 2) ขอความร่วมมือจากตำรวจดับเพลิง เช่น
 - แนะนำการป้องกันอัคคีภัย
 - สาธิตวิธีการดับเพลิงแบบต่าง ๆ
- 3) ขอความร่วมมือจากโรงงานต่าง ๆ
 - ศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุในโรงงาน
 - การจัดห้องพยาบาลในโรงงาน

4. สรุป

โปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียน เป็นการจัดขึ้นให้บริการสวัสดิภาพในความปลอดภัยกับบุคคลทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ การจัดสอนวิชาสวัสดิศึกษาในโรงเรียน จัดบริการความปลอดภัยแก่นักเรียน จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเรื่องความปลอดภัย

5. คำถามและกิจกรรมประกอบท้ายบทที่ 8

1. ท่านจงระบุความมุ่งหมายของโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียนว่ามีอะไรบ้าง
2. ท่านจงบอกอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนว่ามีอะไรบ้าง
3. ท่านจงอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างข้อช่วยของโปรแกรมสวัสดิภาพในโรงเรียนในแต่ละโปรแกรมมาพอเข้าใจ